

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна українська мова

Освітня програма Чеська мова і література

Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 035 Філологія

035.038 Слов'янські мови та літератури

(переклад включно), перша – чеська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

СЕМЕСТР 4

**Лексикологія, фразеологія, лексикографія,
морфеміка, словотвір**

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета і цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасна українська мова
Викладач (-і)	<i>Доктор філологічних наук, професор Голянич Марія Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент Стефурак Роксолана Іванівна</i>
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08, 0502670805
Е-mail викладача	roxolana_orest@ukr.net , mari_goli@ukr.net
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://ceeq.pnu.edu.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Сучасна українська мова» є одним із важливих складників програми підготовки бакалаврів спеціальності <i>035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно)</i>, перша – чеська (перший бакалаврський рівень), оскільки на знаннях лексико-семантичного, фразеологічного, словотвірного багатства рідної мови базується вивчення і навчання інших дисциплін, розвиток комунікативних навичок філолога, засвоєння мовних норм, зокрема лексичних, фразеологічних, стилістичних, словотвірних.</p>	
3. Мета і цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – дати студентам теоретичні знання із сучасної української літературної мови (зокрема з лексикології, фразеології, лексикографії, морфеміки та словотвору – розділів науки про сучасну українську літературну мову, які вивчаються на другому курсі), допомогти їм практично оволодіти літературними нормами (зокрема лексичними, фразеологічними, словотвірними, стилістичними), спрямувати навчальний потенціал студентів на розширення їх лексичного запасу, освоєння фразеологічного фонду української мови, засвоєння морфемного та словотвірного аналізів лексичної одиниці.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечити фахову підготовку студентів із сучасної української мови (зокрема з лексикології, фразеології, лексикографії, морфеміки та словотвору); – ознайомити студентів з ключовими поняттями лексикології, фразеології, лексикографії, морфеміки та словотвору; – розглянути лексичну та фразеологічну системи мови, їх базові одиниці; – охарактеризувати морфемні та словотвірні особливості лексичних одиниць. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен здобути такі компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; • здатність бути критичним і самокритичним; • здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями; • здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; 	

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови;
- здатність вільно оперувати лінгвістичною термінологією для розв'язання професійних завдань;

Результати навчання:

- знання теорії української лексикології, фразеології, лексикографії, морфеміки та дериватології;
- розуміння характеру співвідношення між предметом і поняттям, поняттям і концептом, словом і назвою, системних відношень між лексичними одиницями;
- диференціація іншомовної лексики української мови;
- орієнтування в основних лексикографічних працях, концепції і принципах укладання різних типів словників;
- характеристика особливостей морфемного складу української мови, сполучуваності морфем, їх продуктивності, історичних змін у морфемній структурі слова;
- розуміння характеру, структури, взаємозалежностей комплексних одиниць словотвору;
- визначення способів словотворення;
- володіння принципами лексичного, фразеологічного, морфемного і словотвірного аналізів відповідних мовних одиниць;

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	<i>12 год.</i>
семінарські заняття / <i>практичні</i> / лабораторні	<i>18 год.</i>
самостійна робота	<i>90 год.</i>

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	<i>035 Філологія 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська</i>	2	Обов'язкова дисципліна

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Слово. Семантичні процеси в лексичній системі СУМ. Предмет і завдання лексикології. Поняття про лексичну систему. Слово – основна одиниця лексичної системи. Ознаки слова. Слово та поняття. Слово і номінативна функція мови.. Лексичне значення слова. Типи лексичних значень слів в українській мові. Багатозначність слова. Загальна характеристика. Причини багатозначності.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1-5, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять 3

<p>Характер і організація лексико-семантичних варіантів у структурі полісемантичного слова. Слова з прямим і переносним значенням. Основні типи переносних значень слів. Однозначні слова. Терміни. Ознаки термінів.</p>			<p>практичних занять 2 год., 2 год., 4 год.</p>		
<p>Тема 2. Склад української лексики з погляду її походження. Основні лексичні пласти української мови. Загальна характеристика Іншомовна лексика в складі української мови. Найдавніші запозичення лексичній системі української мови. Слова, запозичені зі слов'янських мов. Слова, запозичені з романських та германських мов. Омоніми. Загальна характеристика. Види омонімів Міжмовні омоніми. Синоніми. Джерела синонімії. Синонімічний ряд. Класифікація синонімів. Стилійстична роль синонімів. Загальнономовні та контекстуальні антоніми та їх стилійстичне використання. Пароніми. Стилійстичне використання паронімів: паронімазія.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2-4,7-8</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 1 год., 2 год., 6 год..</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно 3 розкладом занять</p>
<p>Тема 3. Активна і пасивна лексика в сучасній українській мові. Лексика української мови з погляду її вживання. Поняття „активна і пасивна лексика української мови”. Застарілі слова (архаїзми). Загальна характеристика. Історизми як вид архаїзмів. Семантичні групи історизмів (стилійстичних архаїзмів). Стилійстичне використання застарілих слів. Неологізми. Причини виникнення неологізмів. Загальнономовні (узуальні) та індивідуально-авторські (оказіональні) неологізми. Засоби творення неологізмів. Склад української лексики щодо її стилійсового використання: загальнономовна (міжстилійсова) лексика і спеціально вживана (маркована використанням у відповідних функціональних стиліях). Територіальні діалектизми в сучасній українській літературній мові. Етнографізми. Поняття „соціально діалектизми”. Арготизми та жаргонізми в складі української лексики.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2-4, 7</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 1 год., 2 год., 6 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно 3 розкладом занять</p>

Повний лексичний аналіз слова.					
<p>Тема 4. Фразеологія як лінгвістична дисципліна. Фразеологія як розділ мовознавства. Фразеологізм. Ознаки фразеологічної одиниці. Співвідношення фразеологізму із синтаксично вільними словосполученнями та словом. Зв'язок фразеологізмів із частинами мови: дієслівні, іменникові, прикметникові, прислівникові, вигуківі фразеологізми. Синтаксичні функції фразеологічних одиниць. Основні класифікації фразеологізмів. Лексико-граматичні зміни у фразеологічних одиницях: скорочення лексичного складу, заміна одного компонента іншим, розширення і звуження обсягу їх значень. Системні відношення у фразеології: синонімія та антонімія, полісемія та омонімія фразеологічних одиниць. Джерела української фразеології. Пареміологія. Паремії. Види паремій. Загальна характеристика.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	2-4, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, 2год., 2 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять 3
<p>Тема 5. Лексикографія як лінгвістична дисципліна. Предмет і завдання лексикографії. Словник. Основні типи словників. Енциклопедичні словники, їх загальна характеристика. Види лінгвістичних словників. Загальна характеристика. Історія української лексикографії (до 1917 р.): основні лексикографічні праці. Історія української лексикографії (1917 р. – поч. XXI століття): основні етапи та найважливіші лексикографічні праці.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	2-4, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 2год., 2 год., 10 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять 3
<p>Тема 6. Морфеміка як розділ мовознавчої науки. Кореневі та афіксальні морфеми. Афіксоїди. Основа слова. Слово як об'єкт морфемного та словотвірного аналізів. Поняття про морфеміку сучасної української літературної мови. Предмет і завдання морфеміки. Морфема – мінімальна значуща частина слова. Морф. Аломорф. Кореневі й афіксальні морфеми,</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	2-4, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять 3

функціональні відмінності між ними. Коренева морфема. Загальна характеристика. Афіксоїди (суфіксоїд та префіксоїд). Основа слова. Характеристика основи слова. Нульові (негативні) морфеми.			матеріалах до практичних занять, 1 год., 4 год., 10 год..		
Тема 7. Історичні зміни в морфемному складі слова. Морфемний аналіз слова. Контрольна робота. Основні зміни в морфемній будові слова: спрощення, перерозклад, ускладнення. Завдання та принципи повного морфемного аналізу слова. Завдання і принципи короткого морфемного аналізу слова.	лекція, практичне заняття, самостійна робота		опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять, 1 год., 4 год., 5 год.	5	Протягом семестру згідно 3 розкладом занять
Тема 8. Словотвір як розділ мовознавчої науки. Комплексні одиниці словотвору. Морфологічні способи творення слів Словотвір як учення про творення слів і загальні принципи їх мотивації. Основоцентричний і формантоцентричний словотвір. (похідна і непохідна) основа та словотворчий засіб (формант). Словотвірне значення. Словотвірна модель. Словотвірний тип. Комплексні одиниці словотвору, їх характеристика: а) словотвірна пара, б) словотвірний ланцюжок, в) словотвірна парадигма, г) словотвірне гніздо.	лекція, практичне заняття, самостійна робота		опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять, 1 год., 4 год., 15 год.	5	Протягом семестру згідно 3 розкладом занять

<p>Тема 9. Завдання і принципи словотвірного аналізу слова. Неморфологічні способи творення слів. Контрольна робота. Колоквіум. Лексико-семантичний спосіб словотворення, Лексико-синтаксичний спосіб словотворення, Морфолого-синтаксичний спосіб словотворення; його основні різновиди: субстантивація, ад'єктивація, прономіналізація, адвербіалізація.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>		<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять, 1 год., 4 год., 28 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно розкладом занять 3</p>
---	---	--	--	----------	--

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт 9.3. Види контролю Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів 4 семестру передбачають: 25 балів – поточний контроль; 20 балів за контроль змістових модулів; 5 балів за самостійну роботу; 50 балів за іспит</p>
<p>Вимоги до індивідуальної роботи</p>	
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Оцінюється за п'ятибальною системою</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів</p>

Методи контролю

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідна форма – бесіда, у якій викладач ставить запитання і чекає відповіді. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Письмовий контроль (контрольна робота, екзаменаційна робота) забезпечує глибину і всебічну перевірку засвоєння, оскільки вимагає комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студентові необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язання конкретних завдань, проблем, крім того, виявляється ступінь оволодіння письмовою мовою, вміння логічно, адекватно проблемі складати свій текст, оцінювати проблему.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань із визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

Контроль набутих знань і вмінь із навчальної дисципліни здійснюється на практичних заняттях та під час перевірки виконаної студентом самостійної роботи шляхом усного чи письмового опитування студента.

Форми контролю: усне опитування згідно із планами практичних занять, тестова самостійна робота, словниковий диктант, залікова контрольна робота, контрольна робота, самостійна робота (виступ на науковій конференції, з електронною презентацією, з аналізом наукової літератури, з науковим проектом – на вибір студента), конспект наукових праць, екзаменаційна робота.

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Положення 1](#) і [Положення 2](#).

8. Рекомендована література

1. Безпояско О. К., Городенська К. Г. / Безпояско О. К., Городенська К. Г. Морфеміка української мови. К. : Наук. думка, 1987. 211 с.
2. Вакарюк Л. Українська мова. Морфеміка і словотвір / Вакарюк Л., Панцьо С. Тернопіль : Лілея, 1999. 220 с.
3. Бондар О. І. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. К. : ВЦ «Академія», 2006. 368 с.
4. Клименко Н. Ф. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови / Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А. - К. : УкрДНІПКСЮ, 1998. 162 с.
5. Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
6. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / за заг. ред. акад. І. К. Білодіда. К. : Наукова думка, 1973. 440 с.
7. Сучасна українська літературна мова : підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ [та ін.]. ; [за ред. А. П. Грищенка]. 3-тє вид., доп. К. : Вища шк., 2002. 439 с.
8. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української літературної мови: Навчальний посібник.К. : Знання, 2007. 494с.

Викладач кандидат філологічних наук, доцент **Стефурак Роксолана Іванівна**

СЕМЕСТРИ 5-6

Морфологія

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета і цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасна українська мова
Викладач (-і)	Доцент Оксана Дмитрівна Ципердюк
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08, 0985258080
E-mail викладача	zdjuk@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 6 (180 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://ceeq.pnu.edu.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Сучасна українська мова» є одним із важливих складників освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 035 Філологія (спеціалізації 035.038 – слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська), оскільки на знаннях рідної мови базується вивчення і навчання іноземної мови. Ґрунтовне оволодіння сучасною українською літературною мовою необхідне для успішної перекладацької діяльності, редагування оригінальних та перекладних текстів чи в інших сферах можливої професійної діяльності філологів. Освітньою-професійною програмою передбачено виробничу навчально-виховну педагогічну практику в середніх класах, яка включає також і проведення уроків української мови, та підсумкову атестацію випускників, яка включає складання комплексного іспиту з української мови і літератури.</p> <p>Морфологія є одним із найскладніших розділів курсу, тому знання морфологічних норм є базовим для формування професійної компетенції студентів-філологів.</p>	
3. Мета і цілі курсу	
<p>Мета – здобуття теоретичних знань про морфологічну будову сучасної української літературної мови та практичне оволодіння морфологічними нормами для їхнього успішного застосування в майбутній професійній діяльності (філолога, перекладача).</p> <p style="text-align: center;">Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ подати основні відомості про морфологічну будову сучасної української літературної мови: частини мови, форми слів і словозміну; ▪ активізувати процес оволодіння системою теоретичних знань із граматики, зокрема морфології, та розуміння їхньої ролі в майбутній професійній діяльності; ▪ навчити визначати критерії класифікації частин мови, здійснювати загальну характеристику кожної частини мови, її граматичних категорій, системи словозміни, синтаксичних функцій, особливостей словотвору; ▪ закріпити та систематизувати теоретичні знання з морфології української мови в процесі виконання вправ, завдань і морфологічних розборів слів різних частин мови; ▪ забезпечити досконале володіння морфологічними нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; ▪ виробити навички самоконтролю за дотриманням морфологічних мовних норм у спілкуванні; ▪ сформувати навички оперування фаховою термінологією; ▪ виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій, прагнення вдосконалювати знання мовних норм (зокрема морфологічних), стежити за змінами мовних норм. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен здобути такі компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ знання основних підручників, монографічних та довідкових видань, у яких розкрито питання морфології сучасної української мови; 	

- розуміння основних понять граматики (граматичної категорії, граматичного значення, граматичної форми), морфології як частини граматики та морфологічних термінів, передбачених термінологічним мінімумом до кожного практичного заняття;
- знання критеріїв класифікації частин мови, дискусійних питань морфології та нових поглядів на ті чи ті теоретичні чи практичні питання морфології сучасної української мови;
- усвідомлення категоріального значення частин мови, морфологічних ознак частин мови, особливостей їхньої словозміни;
- здатність розрізняти первинні та вторинні синтаксичні функції частин мови, у межах кожної частини мови - відповідні розряди за значенням, будовою, походженням тощо;
- розуміння явищ взаємопереходу в системі частин мови;
- здатність здійснювати морфологічний аналіз слів різних частин мови;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність працювати в команді та автономно.

Результати навчання:

- знати й розуміти основні поняття граматики, зокрема морфології, місце морфології в системі мови;
- визначати частиномовну належність слів, встановлювати та аналізувати їхні граматичні форми та значення;
- відмінювати в межах певної морфологічної парадигми окремі лексеми, розрізняти правильні форми від помилкових;
- знати морфологічні норми сучасної української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності, надаючи переваги своєрідним морфологічним рисам сучасної української літературної мови;
- визначати синтаксичні функції слів різної частиномовної належності у реченні, характеризувати основні способи творення, особливості правопису та наголошування слів різних частин мови;
- аналізувати перехідні явища в системі частин мови, а також інші проблемні питання морфології сучасної української літературної мови;
- здійснювати морфологічний аналіз слів різних частин мови;
- надавати консультації з дотримання морфологічних норм сучасної української літературної мови;
- оперувати морфологічною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її;
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення спеціалізованих завдань (пошуку літератури, створення презентацій, підготовки проектів тощо);
- організувати процес свого навчання й самоосвіти;
- співпрацювати з колегами

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
практичні заняття	36
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5-6	035 Філологія 035.038 Слов'янські мови та	3	Дисципліна вільного вибору студента

	літератури (переклад включно), перша – чеська				
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1 (5 семестр)					
<p>Тема 1. Граматика. Основні граматичні поняття. Граматика української мови як наука, її предмет та завдання. Морфологія і синтаксис як розділи граматики. Взаємозв'язок морфології із синтаксисом, словотвором та лексикологією. Основні граматичні поняття: граматичне значення, граматична форма, граматична категорія. Граматичне значення слова у його відношенні до лексичного значення. Способи та засоби вираження граматичних значень слова в сучасній українській літературній мові. Граматична форма слова. Типи граматичних форм слів в українській мові. Граматична категорія. Система граматичних категорій в українській мові.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1-8, 11, 13-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 2 год., 1 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3
<p>Тема 2. Морфологія. Частини мови і принципи їх класифікації. Перехідні явища в системі частин мови. Морфологія як граматичне вчення про систему форм слова та засоби їхнього вираження. Поняття про словоформу. Поняття про морфологічну парадигму. Повна та неповна парадигми. Частини мови та принципи їхнього виділення в українській мові. Повнозначні (самостійні) та</p>	практичне заняття, самостійна робота	1-8, 11, 13-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3

<p>неповнозначні (службові) частини мови. Займенник, вигук, слова категорії стану, модальні слова та зв'язки в системі частин мови. З історії вивчення частин мови. Характеристика основних граматичних праць другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (монографічні та довідкові видання, найважливіші підручники тощо), у яких розкрито питання морфології. Перехідні явища в системі частин мови.</p>			<p>0 год., 1 год., 6 год.</p>		
<p>Тема 3. Іменник, загальна характеристика. Лексико-граматичні розряди. Іменник як частина мови: загальнокатегоріальне значення, морфологічні та синтаксичні ознаки. Лексико-граматичні розряди іменників: власні та загальні назви, назви істот і неістот, конкретні і абстрактні іменники, збірні іменники, одиничні іменники, іменники з речовинним /матеріальним/ значенням. Перехід іменників з одного лексико-граматичного розряду до іншого.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-8, 11, 13-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 0 год., 2 год., 4 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 4. Категорія роду іменників. Категорія роду іменника, її значення, морфологічне, синтаксичне, словотвірне та лексичне вираження. Формально-граматичні та значеннєві принципи в розподілі іменників за родами. Іменники спільного та подвійного роду. Читання в роді іменників. Рід невідмінюваних іменників та аббревіатур.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-8, 11, 13-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 2 год., 2 год.,</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

			2 год.		
<p>Тема 5. Категорія числа іменників. Категорія числа, її значення та засоби вираження. Іменники, які вживаються у формах однини та множини. Іменники, що мають тільки форми однини або тільки форми множини. Залишки форм двоїни (у формах множини) в сучасній українській мові.</p>	самостійна робота	1-8, 11, 13-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 0 год., 0 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять 3
<p>Тема 6. Категорія відмінка іменників. Категорія відмінка, її значення та засоби вираження. Відмінкова система сучасної української літературної мови. Кличний відмінок в українській мові. Основні значення відмінків.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1-9, 11, 13-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 2 год., 2 год., 2 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять 3
<p>Тема 7. Словозміна іменників. Словозміна іменників. Принципи поділу іменників за парадигматичними ознаками на відміни та групи. Характеристика парадигм іменників I, II, III та IV відмін. Розмежування варіантів відмінкових форм. Невідмінювані іменники. Відмінювання іменників pluralia tantum. Відмінювання іменників з ознаками прикметникової парадигми.</p>	практичне заняття, самостійна робота	1-9, 11, 13-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 1 год.,	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять 3

			8 год.		
<p>Тема 8. Словотвір і правопис іменника. Словотвір іменників у сучасній українській літературній мові: афіксація (суфіксація, префіксація, конфіксація), осново- та словоскладання, аббревіація, конверсія, зрощення, семантичний спосіб. Правопис складних іменників. Перехід інших частин мови в іменники (субстантивація). Морфологічний аналіз іменників.</p>	практичне заняття, самостійна робота	1-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 1 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять 3
<p>Тема 9. Прикметник, загальна характеристика. Поняття про прикметник як частину мови. Специфіка категоріального значення, граматичних категорій прикметника, синтаксична роль.</p>	практичне заняття, самостійна робота	1-8, 11, 13-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 1 год., 2 год..	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять 3

<p>Тема 10. Лексико-граматичні розряди прикметників.</p> <p>Лексико-граматичні розряди прикметників: якісні, відносні та присвійні. Перехід відносних прикметників у якісні; присвійних – у відносні та якісні, якісних – у відносні.</p> <p>Ступені порівняння як форми якісних прикметників. Творення та значення вищого та найвищого ступенів порівняння. Паралельні форми вищого ступеня порівняння. Якісні прикметники, які не утворюють ступенів порівняння.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-8, 11, 13-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять, 2 год., 0,5 год., 2 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять 3</p>
---	---	-----------------------	---	----------	--

<p>Тема 11. Словозміна, словотвір і правопис прикметників. Відмінювання прикметників. Прикметники твердої та м'якої груп. Характеристика парадигм прикметників. Особливості відмінювання та правопису складних прикметників з другою частиною <u>-лиций</u>. Формальне та функціональне співвідношення між короткими та повними прикметниками в сучасній українській мові. Стягнені та нестягнені форми повних прикметників. Словотвір прикметників різних лексико-граматичних розрядів; творення прикметників від географічних назв; прикметники, утворені складанням основ; їхній правопис. Перехід інших частин мови в прикметники (ад'ективація). Морфологічний аналіз прикметників.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-16</p>	<p>Опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 0,5 год., 4 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять 3</p>
<p>Тема 12. Числівник, загальна характеристика. Поняття про числівник як частину мови. Розмежування числівників та інших слів з кількісним значенням. Специфіка вияву граматичних категорій числівника. Синтаксичні функції числівника.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-8, 11, 13-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 2 год., 1 год., 1 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять 3</p>
<p>Тема 13. Розряди числівників. Функціональні розряди кількісних</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-8, 11, 13-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела,</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом</p>

<p>числівників: означено-кількісні (власне-кількісні, збірні, дробові), неозначено-кількісні. Особливості їхнього вживання. Питання про порядкові числівники. Морфологічні групи числівників: прості, складні та складені.</p>			<p>виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 1 год., 3 год.</p>		<p>занять</p>
<p>Тема 14. Словозміна числівників, їхній правопис та зв'язок з іменниками. Відмінювання різних розрядів числівників. Аналіз специфіки парадигм кількісних числівників у сучасній українській літературній мові. Особливості наголошування числівників при словозміні, правопис числівників. Синтаксичні зв'язки числівників з іменниками. Уживання інших частин мови в значенні числівника (нумералізація). Морфологічний аналіз числівників.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 2 год., 4 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 15. Займенник, загальна характеристика. Займенник як частина мови. Категоріальне значення, граматичні категорії займенників, їхня синтаксична роль.</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-8, 11, 13-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 2 год., 1 год., 1 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>Тема 16. Розряди займенників. Співвідношення займенників за значенням, морфологічними ознаками та синтаксичною роллю в реченні з іншими частинами мови – іменниками, прикметниками та числівниками (узагальнено-предметні, узагальнено-якісні, узагальнено-кількісні). Лексико-граматичні розряди займенників.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-8, 11, 13-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 0,5 год., 1 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 17. Словозміна і словотвір займенників. Відмінювання займенників. Короткі історичні пояснення про утворення окремих форм займенників. Наголошування і словотвір займенників. Перехід інших частин мови в займенник (прономіналізація). Перехід займенників до інших частин мови. Морфологічний аналіз займенників.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 0,5 год., 2 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Самостійна робота: 1) опрацювання нової наукової літератури / проєкт (порівняння морфологічних явищ української та польської/чеської мов)/ презентація / виступ на науковій конференції – на вибір студента; 2) виконання вправ, конспект наукових праць, підготовка до залікової контрольної роботи</p>	<p>самостійна робота</p>	<p>1-9, 16</p>	<p>0 год., 0 год., 6 год.</p>	<p>10</p>	<p>тиждень самостійної роботи</p>
<p>Модуль 2 (6 семестр)</p>					
<p>Тема 1. Діслово, загальна характеристика. Інфінітив.</p>	<p>лекція, практичне заняття,</p>	<p>1-8, 12-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові</p>	<p>5</p>	<p>протягом семестру згідно з</p>

<p>Поняття про дієслово як частину мови. Категоріальне значення, морфологічні та синтаксичні ознаки дієслова. Семантичні групи дієслів. Валентність дієслів. Система дієслівних утворень в українській літературній мові: особові форми, неозначена форма (інфінітив), дісприкетники, дісприслівники, безособові форми на -но (-ено), -то. Неозначена форма дієслова (інфінітив): граматичні категорії, синтаксична роль.</p>	самостійна робота		джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 2 год., 2 год., 3 год.		розкладом занять
<p>Тема 2. Дві основи дієслова. Категорія виду. Типи дієслівних основ: основи інфінітива та теперішнього часу. Морфологічні класи дієслів. Категорія виду дієслова. Поняття видової пари. Способи та засоби творення форм доконаного та недоконаного виду. Одновидові дієслова. Двовидові дієслова. Поняття про спосіб (рід) дієслівної дії.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1-8, 12-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 2 год., 2 год., 3 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 3. Категорія перехідності/неперехідності, категорія стану. Категорія перехідності/неперехідності дієслова, основні способи і засоби її вираження. Категорія стану дієслова та її зв'язок із перехідністю/неперехідністю. Категорія стану дієслова за В. Виноградовим. Сучасна теорія категорії стану. Зворотні дієслова, їхні групи за значенням.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1-8, 12-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 2 год., 2 год.,	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять

			3 год.		
<p>Тема 4. Категорія способу, категорія часу. Категорія часу дієслова. Система дієслівних часів у сучасній українській літературній мові, їхнє творення та значення. Пряме (абсолютне) та переносне вживання часових форм дієслова. Категорія способу дієслова. Дійсний, умовний та наказовий способи, їхнє творення та значення.</p>	практичне заняття, самостійна робота	1-8, 12-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 2 год., 6 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 5. Категорії особи, числа, роду. Дієвідмінювання. Категорії особи, числа, роду дієслова. Значення форм особи. Дієслова з неповною особовою парадигмою. Безособові дієслова. Поділ дієслів на дієвідміни. I та II дієвідміни. Дієслова архаїчної групи. Словотвір дієслів: внутрішньодієслівний словотвір, творення дієслів від інших частин мови (суфіксація, конфіксація та ін.).</p>	практичне заняття, самостійна робота	1-9, 12-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 2 год., 6 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 6. Дієприкметник, дієслівні форми на –но, -то, дієприслівник. Дієприкметник як форма дієслова. Граматичні категорії дієприкметника. Синтаксична роль. Дієприкметниковий зворот. Активні та пасивні дієприкметники. Творення дієприкметників. Активні дієприкметники теперішнього та минулого часу; їхнє значення, творення та вживання. Пасивні дієприкметники</p>	практичне заняття, самостійна робота	1-8, 10, 12-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи,	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>минулого часу обох видів, їхнє значення, творення та вживання. Перехід дієприкметників у прикметники (ад'ективація) та в іменники (субстантивація).</p> <p>Дієприслівник як форма дієслова. Значення і творення дієприслівників доконаного та недоконаного видів. Синтаксична роль дієприслівників</p> <p>Дієприслівниковий зворот. Перехід дієприслівників в інші частини мови.</p> <p>Дієслівні безособові форми на -но (-ено), -то.</p> <p>Морфологічний аналіз дієслівних форм.</p>			0 год., 2 год., 6 год.		
Контрольна робота (теми 1-6)		1-10, 12-16	Повторити терміни, теоретичні питання, морфологічний аналіз дієслівних форм	10	Практичне заняття № 6
<p>Тема 7. Прислівник, загальна характеристика. Розряди за значенням.</p> <p>Прислівник, його значення та граматичні ознаки. Розрізнення прислівників та однозвучних інших частин мови. Розряди прислівників за значенням: означальні, обставинні, предикативні та модальні.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1-8, 12-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 2 год., 1 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 8. Ступені порівняння, словотвір і правопис прислівників.</p> <p>Ступені порівняння прислівників. Морфологічні типи прислівників. Правопис</p>	практичне заняття, самостійна робота	1-10, 12-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи,	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять

прислівників і прислівникових сполук. Перехід інших частин мови у прислівник (адвербіалізація). Морфологічний аналіз прислівників.			вказані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 1 год., 6 год.		
Тема 9. Слова категорії стану. Слова категорії стану: частиномовний статус, лексико-семантичні групи, морфологічні та синтаксичні особливості.	самостійна робота	1-8, 14-15	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, вказані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 0 год., 3 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 10. Модальні слова. Модальні слова: частиномовний статус, лексико-семантичні групи, морфологічні та синтаксичні особливості.	самостійна робота	1-8, 14-15	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, вказані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 0 год., 3 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 11. Службові частини мови. Прийменник. Загальна характеристика службових слів. Прийменник у системі частин мови, основні	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1-10, 12-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи,	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>підходи до визначення статусу приєменника. Семантичні типи приєменників. Синонімія приєменникових конструкцій. Походження приєменників (первинні і вторинні). Морфологічний склад приєменників (прості, складні і складені). Значення приєменників, ужитих з різними непрямими відмінками іменників. Перехід інших частин мови у приєменник (препозиціоналізація). Морфологічний аналіз приєменників.</p>			<p>указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 2 год., 2 год., 3 год.</p>		
<p>Тема 12. Сполучник. Сполучник. Загальне поняття про сполучник. Сполучники сурядності і підрядності. агатозначність і синонімія сполучників. Походження сполучників (первинні і вторинні). Морфологічний склад сполучників (прості, складні і складені). Групи сполучників за способом уживання (одиничні, повторювані й парні). Сполучники і сполучні слова. Перехід інших частин мови у сполучники (кон'юнкціоналізація). Морфологічний аналіз сполучників.</p>	<p>самостійна робота</p>	<p>1-10, 12-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 0 год., 4 год.</p>	<p>5</p>	<p>Тиждень самостійної роботи</p>
<p>Тема 13. Частка. Частка у системі частин мови. Проблема лінгвістичного статусу часток. Функціонально-семантична класифікація часток: фразові, модальні, формотворчі, словотворчі. Характеристика часток за походженням, будовою та місцем у реченні. Особливості вживання часток. Перехід інших частин мови у частки (партикуляція). Морфологічний аналіз</p>	<p>лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1-10, 12-16</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи,</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

часток.			2 год., 2 год., 4 год.		
Тема 14. Вигук. Звуконаслідувальні слова. Загальне поняття про вигук. Синтаксичні функції вигуків. Типи вигуків за значенням і вживанням: емоційні, імперативні, етикетні, вокативні. Звукова та морфемна структура вигуків. Розряди вигуків за походженням. Перехід самостійних слів і словосполучень у вигуки (інтер'єктивація). Звуконаслідувальні слова. Морфологічний аналіз вигуків.	самостійна робота	1-10, 12-16	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи, 0 год., 0 год., 6 год.	5	Тиждень самостійної роботи
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт «9.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань.				
Практичні заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.				
Розподіл балів, які отримують студенти					
<i>5 семестр</i>					
Поточне тестування та самостійна робота				Сума	
Модуль 1					
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
T1 – T8		T9 – T17			

<p>Поточний контроль на практичних заняттях (у тому числі тестові роботи, словникові диктанти) – 20 б.</p> <p>Самостійна робота (аналіз нової наукової літератури за поточний рік/презентації/проекти/участь у науковій конференції - на вибір студента) – 5 б.; виконання вправ, конспект наукових праць – 5 б.) – 10 б.</p> <p>Сума – 30 б.</p>	<p>Поточний контроль на практичних заняттях (у тому числі тестові роботи, словникові диктанти) – 20 б.</p> <p>Залікова контрольна робота (за підсумками двох змістових модулів) – 50 б.</p> <p>Сума – 70 б.</p>	<p>100 б.</p>
--	--	----------------------

6 семестр

Поточне тестування та самостійна робота		Екзамен	Сума
Модуль 2			
Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4		
T1 – T6	T7 – T14		
<p>Поточний контроль на практичних заняттях (у тому числі тестові самостійні роботи, словникові диктанти) – 15 б.</p> <p>Контрольна робота – 10 б.</p> <p>Сума – 25 б.</p>	<p>Поточний контроль на практичних заняттях (у тому числі тестові самостійні роботи, словникові диктанти) – 15 б.</p> <p>Самостійна робота (тестові роботи за темами № 12, 14 – 5 б., виконання вправ, конспект наукової літератури – 5 б.) – 10 б.</p> <p>Сума – 25 б.</p>	50 б.	100 б.

Методи контролю

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідна форма – бесіда, у якій викладач ставить запитання і чекає відповіді. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Письмовий контроль (контрольна робота, екзаменаційна робота) забезпечує глибоку і всебічну перевірку засвоєння, оскільки вимагає комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студенту необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язання конкретних завдань, проблем, крім того, виявляється ступінь оволодіння письмовою мовою, уміння логічно, адекватно проблемі скласти свій текст, оцінювати проблему.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань із визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

Контроль набутих знань і умінь із навчальної дисципліни здійснюється на практичних заняттях та під час перевірки виконаної студентом самостійної роботи шляхом усного чи письмового опитування студента.

Форми контролю: усне опитування згідно із планами практичних занять, тестова

самостійна робота, словниковий диктант, залікова контрольна робота, контрольна робота, самостійна робота (виступ на науковій конференції, з електронною презентацією, з аналізом наукової літератури, з науковим проєктом – на вибір студента), конспект наукових праць, екзаменаційна робота.

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Положення 1](#) і [Положення 2](#).

8. Рекомендована література

1. *Алексієнко Л. А., Зубань О. М., Козленко І. В.* Морфологія сучасної української мови: [Морфологія. Словотвір. Парадигмологія]: навч. посіб.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський ун-т, 2014. 675 с.
2. *Бойко В. М., Давиденко Л. Б.* Граматика української мови: морфеміка, словотвір, морфологія : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2014. 246 с.
3. *Вихованець І. Р., Городенська К. Г.* Теоретична морфологія української мови: академічна граматики української мови. Київ : Пульсари, 2004. 400 с.
4. *Горпинич В. О.* Морфологія української мови : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : ВЦ «Академія», 2004. 336 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=1239>
5. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / *І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова*; за ред. К. Г. Городенської. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
6. *Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І.* Сучасна українська мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
7. *Плющ М. Я.* Граматика української мови : у 2 ч. Ч. I. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник. Київ : Вища школа, 2005. 286 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=1414>
8. Сучасна українська мова: Морфологія: Підручник. Затверджено МОН / за ред. *А. К. Мойсієнка*. Київ, 2013. 524 с.
9. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. Київ : Наук. думка, 2019. 392 с.

Методичне забезпечення

10. *Джочка І. Ф.* Сучасна українська літературна мова. Морфологія: схеми та зразки аналізу. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. 196 с.
11. *Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д.* Сучасна українська літературна мова. Морфологія: Вступ. Іменні частини мови : збірник тестів. Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2019. 152 с.
12. *Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д.* Сучасна українська літературна мова. Морфологія: Дієслово. Незмінні частини мови : збірник тестів. Івано-Франківськ : видавець Голіней О. М., 2016. 132 с.
13. *Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д.* Сучасна українська літературна мова. Морфологія: збірник вправ : навч. посібник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. 372 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=834>
14. *Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д.* Сучасна українська літературна мова. Практична морфологія: [навч. посібник, рекомендовано МОН України]. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 588 с.
15. *Ципердюк О. Д.* Сучасна українська літературна мова. Морфологія: термінологічний словник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. 84 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=835>
16. *Ципердюк Оксана Дмитрівна.* Сучасна українська літературна мова: хрестоматія до курсу для студентів факультету філології (спеціальність «Польська мова і література», «Чеська мова і література»). Івано-Франківськ : НБ ПНУ, 2019. 279 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=7819> Див. також: <https://ceeq.pnu.edu.ua>

Викладач кандидат філологічних наук, доцент **Ципердюк Оксана Дмитрівна**

СЕМЕСТРИ 7-8

Синтаксис

ЗМІСТ

9. Загальна інформація
10. Анотація до курсу
11. Мета та цілі курсу
12. Результати навчання (компетентності)
13. Організація навчання курсу
14. Система оцінювання курсу
15. Політика курсу
16. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>Сучасна українська мова. Синтаксис</i>
Викладач (-і)	<i>кандидат філологічних наук, доцент Пославська Наталія Михайлівна</i>
Контактний телефон викладача	(050) 516-18-97
Е-mail викладача	nata.slavna@ukr.net
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС – 6 (180 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт згідно з графіком консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Сучасна українська мова. Синтаксис» належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін підготовки бакалавра філології. Вона забезпечує формування у здобувачів вищої освіти професійно-орієнтованої компетентності, передбачає оволодіння знаннями, вміннями і навичками аналізу синтаксичних одиниць.</p> <p>У граматичній системі мови синтаксису належить центральне місце, оскільки у його сфері функціонують мовні одиниці, які забезпечують спілкування людей, безпосередньо співвідносячи повідомлюване з реальною дійсністю. Усебічне вивчення цього розділу граматики сприяє закріпленню у студентів попередньо набутих знань із фонетики, лексикології, словотвору, морфології, а також ще глибшому засвоєнню словниково-граматичних та інформаційних можливостей мови як найважливішого засобу людського спілкування.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Мета курсу</i> – формування у студентів-філологів систематизованих наукових знань про традиційні й нові підходи щодо класифікації та кваліфікації синтаксичних категорій і синтаксичних одиниць з послідовним розмежуванням:</p> <p>1) формально-синтаксичного, семантико-синтаксичного, комунікативного аспектів; 2) аналізом зв'язків між складниками словосполучень, речень (простих і складних), складного синтаксичного цілого; 3) встановлення відношень (предикативних, напівпредикативних, суб'єктних, об'єктних, атрибутивних, обставинних, синкретичних, єднальних, приєднувальних, градаційних, зіставних тощо) між компонентами, які структурують синтаксичні одиниці.</p> <p><i>Завдання курсу</i> – забезпечити фахову підготовку майбутніх філологів, сформувати в них міцні навички аналізу синтаксичних одиниць, виробити вміння застосовувати на практиці здобуті знання із синтаксису української мови, допомогти студентам практично оволодіти нормами писемного та усного літературного мовлення.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У процесі опанування дисципліни бакалаври мають оволодіти такими компетентностями:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатністю розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов; • здатністю бути критичним і самокритичним; • здатністю учитися й оволодівати сучасними знаннями; • здатністю до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; • вмінням виявляти, ставити та вирішувати проблеми; • здатністю працювати в команді та автономно; 	

- здатністю до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатністю використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови;
- здатністю вільно оперувати лінгвістичною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатністю комплексно використовувати набуті філологічні та методичні знання у практиці викладання української мови.

Результати навчання:

- знати класичні та новітні підходи до вивчення синтаксису, місце синтаксису в системі мови та в шкільному курсі української мови;;
- розуміти ключові поняття курсу;
- розрізняти всі синтаксичні одиниці, їх структурно-семантичні особливості;
- визначати будову всіх типів речень;
- знати принципи української пунктуації;
- аналізувати синтаксичні категорії та одиниці формального, семантичного і комунікативного плану;
- визначати структурно-семантичні типи речень, синтаксичні зв'язки та семантико-синтаксичні відношення;
- розставляти відповідні розділові знаки;
- знати морфологічні норми сучасної української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності, надаючи переваги своєрідним морфологічним рисам сучасної української літературної мови;
- визначати синтаксичні функції слів різної частиномовної належності у реченні, характеризувати явища синкретизму, а також інші проблемні питання синтаксису сучасної української мови;
- добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24 год.
семінарські заняття / <i>практичні</i> / лабораторні	36 год.
самостійна робота	120 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
<i>Сьомий Восьмий</i>	<i>035 Філологія 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська</i>	<i>Четвертий</i>	<i>Нормативний</i>

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	------------	---------------	-------------	---------------------

Синтаксис простого речення

Тема 1.	<i>Лекція</i>	2; 5; 6; 8; 9	1 год	Поточний	Протягом
----------------	---------------	---------------	-------	----------	----------

<p>Вступ. Синтаксис як розділ граматики Предмет синтаксису. Типи синтаксичних одиниць. Синтаксичні зв'язки у словосполученні та реченні. Засоби вираження синтаксичних зв'язків. Зв'язок синтаксису з лексикологією та морфологією.</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>		<p>1 год.</p> <p>4 год</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 	<p>контроль – 5 б.</p> <p>Самостійна робота – 1 б.</p>	<p>семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 2. Словосполучення Словосполучення та інші сполучення слів. Типи словосполучень за частиномовним вираженням головного слова. Граматичні зв'язки слів у словосполученні. Семантико-синтаксичні словосполучення між частинами словосполучення. Схема розбору словосполучення</p>	<p><i>Лекція</i></p> <p><i>Практичне заняття</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>2; 4; 6; 8; 9</p>	<p>2 год.</p> <p>3 год.</p> <p>4 год.</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 	<p>Поточний контроль – 5 б.</p> <p>Контроль змістового модуля – 10 б.</p> <p>Самостійна робота – 1 б.</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 3. Речення як основна синтаксична одиниця. Головні члени речення. Підмет Ознаки речення. Речення і судження. Формально-</p>	<p><i>Лекція</i></p> <p><i>Практичне заняття</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>2; 5; 6; 7; 8; 9</p>	<p>1 год.</p> <p>2 год.</p> <p>7 год.</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела; 	<p>Поточний контроль – 5 б.</p> <p>Самостійна робота – 1 б.</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>синтаксична організація речення. Семантико-синтаксична організація речення. Комунікативна організація речення. Головні члени двоскладного речення. Підмет і його типи: простий і складений.</p>			<ul style="list-style-type: none"> • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 		
<p>Тема 4. Присудок як головний член двоскладного речення Присудок і його типи: простий дієслівний, простий дієслівний ускладнений, складений іменний, складений дієслівний, складний (подвійний, комбінований). Іменний складений присудок з нульовою зв'язкою. Обов'язкове і факультативне тире на місці пропущеної зв'язки. Поняття суб'єктного та об'єктного інфінітива, складні випадки аналізу</p>	<p><i>Лекції</i></p> <p><i>Практичне заняття</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>	4; 6; 8; 9; 10	<p>1 год.</p> <p>2 год.</p> <p>7 год.</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 	<p>Поточний контроль – 5 б. Контроль змістового модуля (контрольна робота) – 10 б. Самостійна робота – 1 б.</p>	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 5. Другорядні члени речення Традиційне й сучасне вчення</p>	<p><i>Лекція</i></p> <p><i>Практичне заняття</i></p>	4; 6; 8; 9; 10	<p>2 год.</p> <p>2 год.</p> <p>7 год.</p>	<p>Поточний контроль – 5 б. Контроль змістового</p>	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>про другорядні члени речення. Детермінанти, їх різновиди. Додаток як синтаксичне вираження об'єкта. Прямий і непрямий додаток. Придієслівні та при іменні додатки. Додатки при дієсловах категорії стану. Вираження додатка нерозкладним словосполучення м. Означення як синтаксичне вираження атрибута. Узгоджені й неузгоджені означення, способи їх вираження. Розмежування неузгоджених означень і додатків, залежних від іменників. Прикладка як різновид означення. Місце прикладки та її змістові функції у відношенні до означуваного слова. Обставини як синтаксичне вираження різних ознак дії, стану або ознаки. Типи обставин за значенням і способи вираження</p>	<p><i>Самостійна робота</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 	<p>модуля (аудиторна самостійна робота) – 10 б. Самостійна робота – 1 б.</p>	
<p>Тема 6. Односкладні</p>	<p><i>Лекції</i></p>	<p>2; 5; 6; 7; 8; 9</p>	<p>2 год.</p>	<p>Поточний контроль –</p>	<p>Протягом семестру</p>

<p>речення Проблема односкладного речення в сучасному мовознавстві. Односкладні речення іменного типу та їх особливості: номінативні, генітиві, вокативні. Односкладні речення дієслівного типу: означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові, інфінітивні</p>	<p><i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i></p>		<p>2 год. 7 год.</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 	<p>5 б. Самостійна робота – 1 б.</p>	<p>згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 7. Неповні речення. Нечленовані речення Двоскладні й односкладні неповні речення. Різновиди неповних речень: контекстуальні, ситуативні, еліптичні. Парцельовані конструкції як різновид неповних речень. Особливості пунктуації в неповних реченнях. Типи нечленованих речень за значенням і функціями: стверджувальні, заперечні, емоційно-оцінні, питальні, спонукальні, слова</p>	<p><i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i></p>	<p>2; 4; 5; 6; 7; 8; 9</p>	<p>1 год. 2 год. 4 год.</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 	<p>Поточний контроль – 5 б. Контроль змістового модуля (контрольна робота) – 10 б. Самостійна робота – 1 бал</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

мовленнєвого етикету, звуконаслідувальні. Морфологічне вираження нечленованих речень					
<p>Тема 8. Особливості простого ускладненого речення. Однорідні та відокремлені члени речення</p> <p>Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Засоби поєднання однорідних членів речення: інтонація і сполучники сурядності. Розділові знаки. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення. Пунктуація. Поняття про відокремлення. Основні умови відокремлення другорядних членів речення. Узгоджені відокремлені поширені й непоширені означення. Неузгоджені відокремлені означення. Відокремлення прикладок. Відокремлення додатків. Синонімія простих речень з відокремленими другорядними</p>	<p><i>Лекції</i></p> <p><i>Практичне заняття</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>	2; 3; 6; 8; 9	<p>1 год.</p> <p>2 год.</p> <p>10 год.</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 	<p>Поточний контроль – 5 б.</p> <p>Самостійна робота – 1 б.</p>	Протягом семестру згідно з розкладом занять

членами та складних речень					
Тема 9. Уточнюючі члени речення. Вставні та вставлені конструкції. Звертання Уточнюючі відокремлені члени речення. Подвійне синтаксичне тлумачення речень з уточнюючим підметом і додатком. Вставні слова, словосполучення і речення. Типи вставних компонентів за значенням. Вставлені структури. Відмінність між вставними і вставленими компонентами. Розділові знаки. Звертання. Граматично-стилістична природа звертань. Звертання поширені й непоширені	<i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	3; 4; 6; 8; 9; 10	1 год. 2 год. 10 год.	Поточний контроль – 10 б. Самостійна робота – 2 б.	
Синтаксис складного речення					
Тема 1. Складне речення Визначальні структурно-семантичні ознаки складного речення. Змістова та інтонаційна єдність частин складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення:	<i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	2; 4; 5; 8; 9	1 год. 2 год. 4 год.	Поточний контроль – 2 б. Самостійна робота – 0, 5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять

інтонація, сполучники і сполучні слова, порядок розташування частин, співвідношення форм дієслів-присудків. Класифікація складних речень.			вказані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи		
Тема 2. Складносурядні речення Сурядні сполучники як один із засобів вираження синтаксичних і змістових відношень між частинами складносурядного речення. Єднальні, приєднувальні, протиставні, розділові та градаційні смислові відношення. Складносурядні елементарні та складносурядні багатоконструкційні конструкції. Особливості пунктуації на межі частин складносурядного речення.	<i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	4; 5; 8; 9	1 год. 2 год. 6 год. • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, вказані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи	Поточний контроль – 3 б. Контроль змістового модуля – 5 б. Самостійна робота – 0, 5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 3. Складнопірядні речення Розвиток учення про складнопірядні речення. Класифікації складнопірядних речень. Сполучники та сполучні слова. Омонімічні	<i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	5; 8; 9	2 год. 2 год. 6 год. • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і	Поточний контроль – 3 б. Самостійна робота – 0, 5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>сполучники та сполучні слова, їх розмежування. Семантичні та асемантичні сполучники підрядності. Складнопідрядні речення розчленованої та нерозчленованої структури. Перехідні типи складних речень: підрядні супровідні та підрядні зіставні.</p>			<p>вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи</p>		
<p>Тема 4. Складнопідрядні речення з кількома підрядними Складнопідрядні речення з однорідною супідрядністю, з неоднорідною одночленною та різночленною супідрядністю, з послідовною підрядністю, контаміновані багатоконпонентні речення. Особливості пунктуації.</p>	<p><i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i></p>	4; 8; 9; 10	<p>2 год. 2 год. 8 год.</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи 	<p>Поточний контроль – 3 б. Контроль змістового модуля – 5 б. Самостійна робота – 0, 5 б.</p>	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 5. Безсполучникові складні речення Безсполучникові складні речення, синонімічні до складносурядних (з однотипними (однорідними) частинами) та складнопідрядних (з неоднотипними (неоднорідними) частинами). Інтонація і</p>	<p><i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i></p>	2; 4; 8; 9	<p>1 год. 2 год. 8 год.</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в 	<p>Поточний контроль – 3 б. Контроль змістового модуля – 5 б. Самостійна робота – 0, 5 б.</p>	Протягом семестру згідно з розкладом занять

змістові відношення між частинами складного безсполучникового речення. Пунктуація на межі частин складного безсполучникового речення.			інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи		
Тема 6. Складні синтаксичні конструкції. Складні речення з різними видами зв'язку – складні синтаксичні конструкції. Поділ речення на блоки. Пунктуація.	<i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	4; 7; 8; 9; 10	1 год. 2 год. 10 год. • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи	Поточний контроль – 3 б. Самостійна робота – 0, 5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 7. Період. Конструкції з чужим мовленням Період як особливе синтаксико-стилістичне явище. Специфіка інтонування та пунктуації. Різновиди періодів: обернений, обрамлений, обірваний. Пряма, непряма і невласне пряма мова. Заміна прямої мови	<i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	3; 8; 9; 10	1 год. 2 год. 5 год. • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять і	Поточний контроль – 2 б. Самостійна робота – 0, 5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять

непрямою. Пунктуація при прямій мові. Діалог. Цитування.			самостійної роботи		
Тема 8. Складне синтаксичне ціле Текст і його складники. Граматичні категорії тексту. Функції тексту. Засоби і способи поєднання речень у складне синтаксичне ціле.	<i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	2; 5; 7; 8; 9	1 год. 2 год. 5 год. • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно- методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи	Поточний контроль – 3 б. Самостійна робота – 0, 5 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 9. Пунктуація Основи української пунктуації. Розвиток і принципи української пунктуації. Система розділових знаків та їх основні функції. Особливості пунктуації в текстах різного функціонального призначення. Зміни в пунктуації.	<i>Лекції</i> <i>Практичне заняття</i> <i>Самостійна робота</i>	3; 8; 9; 10	2 год. 2 год. 8 год. • опрацювати відповідні наукові джерела; • виконати завдання і вправи, указані в інструктивно- методичних матеріалах до практичних занять і самостійної роботи	Поточний контроль – 3 б. Контроль змістового модуля – 5 б. Самостійна робота – 1 б.	Протягом семестру згідно з розкладом занять
6. Система оцінювання курсу					

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт 9.3. Види контролю Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів 7 семестру передбачають: 50 балів – поточний контроль; 40 балів за контроль змістових модулів; 10 балів за самостійну роботу Загальні 100 балів 8 семестру передбачають: 25 балів – поточний контроль; 20 балів за контроль змістових модулів; 5 балів за самостійну роботу; 50 балів за іспит
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань
Семінарські заняття	Оцінюється за п'ятибальною системою
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів
7. Політика курсу	
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2	
8. Рекомендована література	
9. Академічна доброчесність. URL: https://naqa.gov.ua/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/	
10. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис. Київ, 1993.	
11. Глазова О. П. Українська пунктуація : навчальний посібник. Харків, 2004.	
12. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови : підручник. Київ, 2010.	
13. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис. Донецьк, 2001.	
14. Пославська Н. М., Тишківська Н. Я. Синтаксис простого речення : навчально-методичні рекомендації до курсу. Івано-Франківськ, 2020.	
15. Слинько І. І., Гуйванюк Н. В., Кобилянська М. Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. Київ, 1994.	
16. Тишківська Н. Я. Українська мова : збірник вправ із синтаксису і пунктуації. Івано-Франківськ, 2006.	
17. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. Київ, 2004.	
18. Яцимірська М. Г. Сучасна українська мова. Пунктуація. Львів, 2002.	

Викладач кандидат філологічних наук, доцент **Пославська Наталія Михайлівна**